

2013-02-11

Svenska Psykiatriska Föreningens (SPF) synpunkter på

”Metoder för bedömning av arbetsförmågan inom sjukförsäkringen - slutrapport” till Läkarförbundet

SPF tackar för möjligheten att till Läkarförbundet(LF) komma med synpunkter på slutrapporten inom det projektarbete som Försäkringskassan(FK) i samverkan med Arbetsförmedlingen, Socialstyrelsen och hälso- och sjukvården, under drygt två år bedrivit utifrån regeringsuppdrag att utveckla metoder för bedömning av arbetsförmågan inom sjukförsäkringen. Försöksverksamheten med det nya bedömningsverktyget aktivitetsförmågeutredning (AFU) planeras utvecklas vidare och försöken vidgas till fler landsting.

SPF fokuserar huvudsakligen på de psykiatriska aspekterna av rapporten. SPF instämmer i LFs allmänna synpunkter att behandlande/sjukskrivande läkares roll tydligt ska skiljas från den försäkringsjuridiska rollen. Vi anser att det är viktigt att kriterier för vilka patienter som ska genomgå bedömningen klargörs.

Modellen AFU innefattar en del där patienten själv rapporterar om sin förmåga. Här menar vi att det är viktigt att vara medveten om att personer med psykiska sjukdomar kan ha stora svårigheter att själv värdera sin funktionsnivå. Det förekommer både över- och undervärderingar vilket nog måste beaktas. Det är också vanligt att personer med psykisk sjukdom och personer med kognitiv funktionsnedsättning, av denna eller annan orsak, har svårt att uttrycka sig så nyanserat som behövs för att informationen ska bli relevant. I den delen som handlar om ”standardiserat undersökningsformat” finns psykiatrisk intervju omnämnt. Det framgår inte vilket intervjuinstrument som används. Vi vill påpeka vikten av att den som gör en sådan intervju har hög psykiatrisk kompetens, gärna en specialistkompetent psykiater.

Modellen omfattar en rubrik som benämns ”Förmågeprofil”. En av kategorierna är ”affektiv funktion”. Det är oklart vad som menas med detta begrepp. Vi uppfattar inte begreppet som välkänt och tydligt. Det är också viktigt att vara väl medveten om att det är vanligt med olika former av kommunikationssvårigheter som inte alltid är så uppenbara för en otränad intervjuare. Personer med psykiatrisk problematik och kognitiva funktionsnedsättningar, av denna eller annan orsak, kan ibland te sig ytligt välfungerande och hålla med om det mesta en intervjuare säger. Språksvårigheter som hinder i kommunikationen är uppmärksammat och kan ge liknande begränsningar i intervjusituationer.

Vi instämmer i att det är mycket viktigt att nogra följa upp hur användandet av sk ”deskriptorer” upplevts av patienterna.

Om ”deskriptorer” ska användas för att skapa en ”förmågeprofil” måste dessa naturligtvis utvärderas mycket noga. Det finns risk att en falsk känsla av säkerhet annars infinner sig. I rapporten framgår att ett ”försiktighetsbaserat förhållningssätt” bör komma till uttryck. Vi menar att det är ytterst angeläget att personer med psykiatrisk problematik inte utsätts för omfattande försäkringsmedicinsk utredning annat än när det är väl motiverat.

I rapporten skrivs det i 4.1 om prognoser/volymer. I detta stycke nämns åter AFUs psykiatriska intervju som enligt referens (57) är MINI och SCID-P. Vi vill åter påpeka vikten av en hög psykiatrisk kompetens när dessa instrument används.

För Svenska Psykiatriska Föreningen

Kerstin Lindell
Styrelseledamot

Lise-Lotte Risö Bergerlind
Ordförande